

2017 - Anul tribuniștilor memorandiști (XXIII):

Deciziile politice strategice privind soarta țărilor române
se luau la Sankt Petersburg, Viena, Berlin sau Constantinopol

Harta etnică a Europei 1847
Ethnographische Karte von Europa, Weimar, 1847

Ochii Occidentului asupra Orientului!
Lumii îi este dor de trecut, ca de niște cântece de leagăn

WALACHEN - VALACHI

“Boierul nu citește, preotul nu poate, țăranul nici nu visează la așa ceva”

am primi cu lacrimi în ochi orice domn străin, cu condiția să nu fie turc, rus, grec sau evreu
boierul Filipescu
1834

Încercați să ne obișnuiți cu numele voastre, cu producțiile voastre, cu peisajele voastre magnifice din Carpați, cu istoria voastră, cu particularitățile manierelor voastre și cu viața voastră ...

**Moștenirea tristă de ignoranță și corupție ...
Ce a asigurat supraviețuirea statală a principatelor?**

Vasile Alecsandri
“mă încredința că multe iluzii voi pierde lucrând împreună cu ardelenii, care nu sunt oameni pe care te poți rezema!”

Ioan Slavici

în lucrarea **“Memorandul filosofia politico-istorică a petiționismului românesc”**, istoricul Liviu Maior prezintă câteva concluzii privind fondarea Tribunei: «În fața acestei situații și ținând seama și de faptul că transilvănenii aveau nevoie de sprijin, material și moral, guvernul român a încercat să stabilească un control asupra evoluției politice de peste munți. Cel ales pentru stabilirea legăturii a fost Ioan Slavici. Într-adevăr, scriitorul era personajul cel mai potrivit în vederea unui asemenea scop. Partizan neclintit al colaborării tuturor românilor (...) totuși legalist, nu ar fi admis să stea în fruntea unei mișcări antihabsburgice. Junimist cunoscut, păstrase tot timpul legături cu Transilvania, colaborase cu hărnicie la gazetele de acolo, iar în România se apropiase și de liberali. În acei ani, a fi partizan atât al junimiștilor, cât și al liberalilor, nu însemna o contradicție. Junimiștii erau susținători fermi ai noii politici externe; (...) În concluzie, ajutându-i pe tribuniști, Partidul Național Liberal urmărea să controleze mișcarea română din Transilvania, să o încadreze în așa fel încât să reprezinte o forță demnă de a fi luată în considerație, dar care pentru moment să nu desfășoare o acțiune radical antihabsburgică și antidualistă.» Să revedem și câteva pasaje din lucrarea lui Ioan Slavici **„Închisorile mele”**, acesta explicând cum a ajuns la Sibiu: «Timp de zece ani aproape, cât am stat la București, am avut legături cu toți oamenii mai însemnați ai țării și m-am bucurat de bunăvoința tuturor. Lucram ca secretar al comisiunii însărcinate cu publicarea documentelor istorice adunate de Baronul Eudoxie Hurmuzachi, colaboram la **„Timpul”** și dădeam lecții la **„Azilul Elena Doamna”** și la școala normală a societății pentru învățătura poporului român,

nu-i stăteam deci nimănui în cale. În același timp, nu îmi cerusem recunoașterea calității de cetățean român, căci eram hotărât să mă întorc iar acasă, ceea ce am și făcut după ce prietenii mei din Ardeal au reușit să înființeze „*Tribuna*”. Toată lumea stăruia să nu fac aceasta. Între junimiști, singur Teodor Rosetti zicea să nu ascult de nimeni, ci să fac ceea ce mă îndeamnă firea mea proprie. Mult au stăruit să rămân Regele și Regina, generalul Davila și Dimitrie Sturdza, precum și V. Alecsandri, care mă încredința că multe iluzii voi pierde lucrând împreună cu ardelenii, care nu sunt oameni pe care te poți rezema. Singuri Mihail Kogălniceanu și I.C. Brătianu stăruiau să plec, ca să-mi fac datoria. Mărturisesc că am plecat mai mult de nevoie, pentru că luasem la Putna angajamentul de a primi sarcina de redactor al organului de propagandă ce se va înființa la Sibiu. Tocmai de aceea m-am pomenit în fața mea cu oamenii care la Putna stăruiau în gândul că unitatea culturală nu se va putea restabili în viața poporului român decât după ce românii vor fi uniți într-un singur stat.»

Regele Carol I al României și anturajul său nu era străin de imaginea țărilor române, conturată de călătorii străini prin aceste ținuturi. Experiența istorică românească este surprinsă într-o analiză inedită de istoricul englez Alex Drace-Francis, în lucrarea „*Geneza Culturii Române moderne*” (2016), acesta afirmând că „în vremuri de schimbare rapidă, lumii îi este dor de trecut, ca de niște cântece de leagăn”. Toți străinii, ce treceau prin țările române la începutul sec. XIX-lea, erau surprinși de prezența românilor; ei își puneau – din ignoranță - o primă întrebare: „cine s-a putea gândi să găsească (n.r. pe români) pe drumul direct care leagă Viena de Constantinopol, pe un teritoriu care e subiect perpetuu de discuții între diplomația turcă și cea rusă și în sânul unui popor pentru care latina aproape că era o limbă vernaculară și care spune că se trage din romani”? (Croly, 1826). Țara Românească (sau „*Vlaška zemlia*” în slavonă) – așa cum îi spuneau locuitorii – era cunoscută în Occident ca Valahia, moldovenii numindu-și țara „Moldova” („*Moldavska zemlia*”), termenul rumân/român folosindu-se frecvent. În 1680 mitropolitul Teodosie al Țării Românești scria: „Între Rumâni ce zicem, cuprindem și pe Moldoveni, ca tot dintr’o fântână cură”. Începând cu sec. al XVII-lea Domnitorii au fost desemnați din rândul elitei ortodoxe a Constantinopolului, unde principatele române ocupau un loc special în sistemul instituțional și ideologic al imperiului otoman. Lângă domnitor, mitropolitul era cel mai important personaj, aceștia fiind mult mai stotornici în funcție decât domnitorii. Principatele române erau supuse unui regim economic după modelul „tributar” și protocolonial”, de aici plecând grânele, lemnul și alimentele necesare economiei imperiului otoman, la prețurile fixate de trimișii sultanului; se practica frecvent schimbul de produse, exploatarea sistematică a resurselor determinând o instabilitate politică și o stare materială precară a gospodăriilor românilor. Se știe că deciziile politice strategice privind soarta țărilor române se luau la Sankt Petersburg, Viena, Berlin sau Constantinopol, capitalele - București și Iași – fiind lipsite de activitatea continuă a unor instituții statale solide. Unii cercetători susțin că – paradoxal – lipsa progresului economic și unor structuri instituționale a asigurat supraviețuirea statală a principatelor. Principatele erau descrise ca ținuturi „violente, înapoiate, sărăcite, prost conduse de tirani cruzi, locuite de „ființe vegetale” (Jeremy Bentham – 1786). În 1777, într-o propunere de divizare a Moldovei, comparativ cu Polonia, merită amintită poziția împărătesei Maria Tereza: „Ce-am câștiga împingându-ne cuceririle până la Porțile Constantinopolului? Provinciile

insalubre, fără cultură, depopulate sau locuite de greci perfizi și rău intenționați ar reuși mai degrabă să epuizeze decât să sporească forțele Monarhiei” (într-o scrisoare către contele Mercy – Argenteau din 31 iulie 1777). Tânărul scriitor Edouard Thouvenel, mai târziu ambasador francez la Constantinopol, scria în 1826: „pentru un filosof, toate lucrurile devin interesante atunci când ele se apropie de starea lor de perfecțiune; iar aceste Principate merită, de fapt, să fie observate, prin faptul că, din toate lucrurile de pe pământ, ele reprezintă cea mai desăvârșită întruchipare a unei stări de neînsuflețire publică. Sunt Regatul Indolenței – punctul central al Marelui Imperiu al Trândăviei, cu toate privilegiile sale exemplificate în toate treptele ființei, de la domnitori, nobili și clerici, până chiar la fiarele pădurii și la animalele domestice. Boierul nu citește, preotul nu poate, țăranul nici nu visează la așa ceva”. (în revista Blackwood-1826). În 1840 tot el scria: „istoria Moldovei și Munteniei, așa plină cum e de tragedii sângeroase este lipsită de orice interes filosofic”. În 1834 boierul muntean Filipescu îi spunea diplomatului francez Bois le Comte că „am primi cu lacrimi în ochi orice domn străin, cu condiția să nu fie turc, rus, grec sau evreu”. Mesajul acestuia este valabil și astăzi: «Încercați să ne obișnuți cu numele voastre, cu producțiile voastre, cu peisajele voastre magnifice din Carpați, cu istoria voastră, cu particularitățile manierelor voastre și cu viața voastră. Continuați să vă trimiteți copiii să studieze în școlile noastre, să folosiți o limbă (franceza) care vă asociază tot mai mult cu mișcarea intelectuală a epocii; pentru ca Europa să se poată obișnui cu ideea că există o națiune valahă; să cunoască importanța acestei națiuni; ca (Europa) să simtă simpatie pentru eforturile sale (ale Valahiei) de a se desprinde de moștenirea sa tristă de ignoranță și corupție și de a se îndrepta spre guvernare constituțională; asigurați-vă că vom vedea (în favoarea facilităților comerciale pe care le dezvoltăți) că relațiile voastre cu alte popoare se intensifică; fie ca îmbunătățirea manierelor voastre publice și private să arate clar că sunteți în stare de ceva mai înălțător decât să vă restrângeți viața la gustarea plăcerilor Bucureștilor...».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xxiii-deciziile-politice-strategice-privind-soarta-tarilor-romane-se-luau-la-sankt-petersburg-viena-berlin-sau-constantinopol-126544.html>

www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xxiii-deciziile-politice-strategice-privind-soarta-tarilor-romane-se-luau-la-sankt-petersburg-viena-berlin-sau-constantinopol-126544.html

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2017- Anul tribuniștilor memorandiști (XXIII): Deciziile politice strategice privind soarta țărilor române se luau la Sankt Petersburg, Viena, Berlin sau Constantinopol

Share 1 Tweet 0 LinkedIn 1

Cautare

05.06.2017 22:11 105 vizualizari 0 comentarii